

Edyta Jantos

**Jak samodzielnie
przygotować się do
matury ustnej, czyli ...
jak odnieść sukces ?**

Podaruj sobie Maturę!

„Jeśli zamówisz materiały do matury, opracujemy Twój temat

GRATIS !

Załatwimy za Ciebie czarną robotę! Tobie pozostawimy przyjemność imprezowania ze swoją paczką”.

(Cytat z Internetu)

Najlepsze źródło informacji

**Informator
o egzaminie
maturalnym**

od **2008** roku

**język
polski**

Warszawa 2007

W Informatorze znajdziesz:

2. Szczegółowy opis ustnej części egzaminu

Ustna część egzaminu trwa około 25 minut (prezentacja tematu około 15 minut i rozmowa z egzaminatorami – około 10 minut) i sprawdza przede wszystkim umiejętność komunikacji werbalnej oraz umiejętność organizowania warsztatu pracy.

1) Przygotowanie do egzaminu:

- a) nauczyciel języka polskiego przedstawia uczniowi na początku nauki w klasie maturalnej szkolną listę tematów,
- b) z listy zaproponowanych tematów uczeń wybiera jeden i określa sposób jego realizacji oraz zakres materiału służącego do opracowania tematu,
- c) liczba tematów przygotowanych w szkole przez nauczycieli języka polskiego powinna być taka, by zapewniała uczniom możliwość wyboru – jeden temat może być wybrany przez kilku uczniów,
- d) uczeń klasy przedmaturalnej, w terminie ustalonym przez szkołę, może zgłosić temat własny, wynikający z pozaszkolnych zainteresowań. Temat może być umieszczony na liście, jeśli uzyska akceptację zespołu nauczycieli polonistów redagujących szkolną listę tematów.
- e) materiały pomocnicze, które uczeń może (o ile temat na to pozwala) wykorzystać podczas egzaminu, to np.: wykonany przez siebie film, nagranie wywiadu lub wypowiedzi (np. gwarowej), fragmenty z literatury pełniące rolę cytatu,

Dlaczego warto **samodzielnie** przygotować się do matury?

- **Bo tylko w ten sposób zdasz ją na pewno.**
- Bo przygotowując prezentację zdobędziesz i udoskonalisz bardzo ważne w życiu umiejętności, takie jak:
 - ✓ formułowanie dłuższej wypowiedzi,
 - ✓ właściwe jej komponowanie,
 - ✓ gromadzenie argumentów,
 - ✓ formułowanie wniosków,
 - ✓ branie udziału w dyskusji.
- Bo wybierając interesujący Cię temat przeżyjesz świetną intelektualną przygodę.
- **Bo będziesz miał satysfakcję, że zrobiłeś to sam!**

SAMODZIELNOŚĆ = SUKCES

Kryteria oceniania odpowiedzi

Poziom	SPOSÓB REALIZACJI TEMATU	Punkty
I	<ul style="list-style-type: none">▪ zna, rozumie i na ogół poprawnie interpretuje materiał rzeczowy,▪ prezentuje podstawowe zagadnienia w związku z tematem (rozumie temat),▪ podejmuje częściowo udaną argumentację;	1
II	<ul style="list-style-type: none">▪ zna i rozumie materiał rzeczowy, poprawnie go interpretuje wykorzystując podstawowe konteksty (o ile temat tego wymaga),▪ wykorzystuje w funkcji argumentacyjnej trafnie dobrany materiał rzeczowy (selekcjonuje materiał),▪ prezentuje zagadnienia w ścisłym związku z tematem (rozumie temat);	2
III	<ul style="list-style-type: none">▪ zna i rozumie wybrany materiał, wnikliwie go interpretuje, przywołując różnorodne konteksty▪ wykorzystuje w funkcji argumentacyjnej trafnie dobrany materiał (selekcjonuje materiał)▪ prezentuje zagadnienia w ścisłym związku z tematem (rozumie temat) formułuje i rozwiązuje problemy badawcze, hierarchizuje argumenty;	3

Kryteria oceniania odpowiedzi

Poziom	KOMPOZYCJA WYPOWIEDZI	Punkty
I	<ul style="list-style-type: none">■ buduje wypowiedź na ogół uporządkowaną i spójną (dopuszczalne zachwiania logicznego ciągu lub proporcji poszczególnych części wypowiedzi)	1
II	<ul style="list-style-type: none">■ buduje wypowiedź zorganizowaną, tzn. z wyraźnym punktem wyjścia, uporządkowaną argumentacją i logicznym wnioskiem (zakończeniem)■ buduje wypowiedź spójną, o właściwych proporcjach; umiejętnie gospodaruje czasem	2

Kryteria oceniania odpowiedzi

Poziom	ROZMOWA	Punkty
I	<ul style="list-style-type: none">■ formułuje poprawne merytorycznie odpowiedzi (na ogół rozumie pytania), wykorzystując przygotowaną bibliografię;	2
II	<ul style="list-style-type: none">■ formułuje poprawne merytorycznie odpowiedzi (rozumie pytania), wykorzystując przygotowaną bibliografię■ broni własnego stanowiska (rozumie stanowisko nadawcy);	5
III	<ul style="list-style-type: none">■ formułuje poprawne merytorycznie odpowiedzi (rozumie pytania), wykorzystuje celowo przygotowaną bibliografię,■ przekonująco broni własnego stanowiska (rozumie stanowisko nadawcy);	7

Kryteria oceniania odpowiedzi

Poziom	JĘZYK	Punkty
I	<ul style="list-style-type: none">■ przestrzega zasad poprawności właściwych dla języka mówionego w zakresie: ortofonii (wymowy), fleksji, leksyki, frazeologii, składni; dopuszczalne usterki językowe;■ posługuje się komunikatywnym stylem (dopuszczalna schematyczność), wystarczającym słownictwem;	2
II	<ul style="list-style-type: none">■ przestrzega zasad poprawności właściwych dla języka mówionego w zakresie: ortofonii (wymowy), fleksji, leksyki, frazeologii, składni,■ posługuje się komunikatywnym stylem, stosownym do sytuacji,■ posługuje się słownictwem stosownym i zróżnicowanym	4
	<ul style="list-style-type: none">■ przestrzega zasad poprawności właściwych dla języka mówionego w zakresie: ortofonii (wymowy), fleksji, leksyki, frazeologii, składni,■ posługuje się komunikatywnym stylem, stosownym do sytuacji, bogatym słownictwem	6
III	<ul style="list-style-type: none">■ przestrzega zasad poprawności właściwych dla języka mówionego w zakresie: ortofonii (wymowy), fleksji, leksyki, frazeologii, składni;■ posługuje się stylem stosownym do sytuacji przestrzega zasad etykiety językowej;■ posługuje się bogatym słownictwem, komunikatywnym stylem, o wyraźnych cechach indywidualnych;	8

Krok 1.

Wybierz temat:

- ciekawy, dotyczący interesujących Cię zagadnień,
- upewniając się, że dobrze go rozumiesz, czyli potrafisz precyzyjnie określić problem, który ma być przedmiotem badań.
- *Różne sposoby kreowania obrazu wsi w literaturze polskiej. Porównaj je, analizując wybrane utwory.*

Krok 2.

- **Sporządź listę lektur, które można wykorzystać do przygotowania prezentacji; zwróć uwagę na:**
 - ich ścisły związek z tematem,
 - ich różnorodność, by nie powielaly tego samego ujęcia interesującego nas zagadnienia;
- *mit o Arkadii, Satyra na leniwych chłopów, J. Kochanowski „Pieśń świętojańska o sobótce“, F. Karpiński „Laura i Filon“, A. Mickiewicz „Pan Tadeusz“, E. Orzeszkowa „Nad Niemnem“, W.S. Reymont, „Chłopi“, S. Wyspiański, „Wesele“, J. Czechowicz „Na wsi“ W. Gombrowicz „Ferdydurke“, M. Dąbrowska „Noce i dnie“, S. Żeromski „Przedwiośnie“, E.Redliński „Konopielka“, W. Myśliwski „Kamień na kamieniu“*

Krok 3.

- **Zdecyduj, które utwory wykorzystasz w prezentacji i uwzględnisz w literaturze podmiotu, a następnie:**
 - **uważnie je przeczytaj,**
 - **czytając, zwróć szczególną uwagę na sposoby kreowania obrazu wsi w utworach (zaznacz fragmenty, które poddasz wnikliwej analizie),**
 - **zastanów się, na czym polegają różnice w obrazowaniu wsi na przestrzeni epok oraz z czego one wynikają;**

Krok 4.

- Sięgnij po literaturę przedmiotu, to znaczy:
 - wybierz teksty krytycznoliterackie, dotyczące utworów, które postanowiłeś wykorzystać w swojej prezentacji (znajdziesz je we wstępach lub posłowiach do wydań tych utworów, pozycjach poświęconych historii literatury, artykułach prasowych itd),
 - uważnie je przeczytaj,
 - zwróć uwagę na obrane przez autorów kierunki interpretacji.

Literatura przedmiotu

- Stanisław Grzeszczuk *Szczęśliwość ziemiańska*,
- Jerzy Ziomek *Renesans*,
- Andrzej Borowski *Literatura polska i powszechna. Starożytność - Oświecenie*
- Marian Tatar *O kojącej roli „Pana Tadeusza”*,
- Tomasz Weiss *„Chłopi” Władysława Stanisława Reymonta*,
- Tomasz Weiss *„Wesele” Stanisława Wyspiańskiego*,
- Włodzimierz Maciąg *„Noce i dnie” Marii Dąbrowskiej*,
- Włodzimierz Maciąg *„Ferdydurke” Witolda Gombrowicza*,
- Józef Kwiatkowski *Literatura dwudziestolecia*
- Piotr Popielarz *„Kamień na kamieniu” Wiesława Myśliwskiego*

Krok 5.

Uporządkuj materiał literacki według przyjętego kryterium, np.

- **chronologicznego,**
- **tematycznego,**
- **problemowego;**

Kierunki interpretacji

- **Wieś - Arkadia** (*Pieśń świętojańska o Sobótce, Pan Tadeusz*).
- **Wieś – sceneria dla miłosnych wyznań** (*Laura i Filon*).
- **Wieś – życie uwzniośnione przez pracę** (*Nad Niemnem*).
- **Wieś – diagnoza stanu świadomości narodowej** (*Wesele*).
- **Wieś – życie wpisane w mityczny porządek** (*Chłopi*).
- **Wieś – miejsce rażących różnic społecznych** (*Przedwiośnie*).
- **Wieś – różne koncepcje ludzkiego losu** (*Noce i dni*).
- **Wieś – drogie sercu wspomnienie** (*Na wsi*).
- **Wieś – ukształtowane przez tradycję i stosunki społeczne pozy**
(*Ferdydurke*).
- **Wieś – kres chłopskiej kultury** (*Kamień na kamieniu*).

Krok 6.

Sformułuj pytanie (jedno lub kilka), na które będziesz chciał odpowiedzieć w swojej prezentacji lub postaw tezę. Umieść je (ją) we wstępie.

Pytania, np:

- 1. Jak zmieniały się na przestrzeni wieków sposoby przedstawiania wsi w literaturze polskiej?*
- 2. Jakie były przyczyny tych zmian?*
- 3. Jaką funkcję pełnił sposób ukazywania wsi w poszczególnych utworach?*
- 4. Jakie motywy i toposy są stale obecne w literaturze kreującej obraz wsi?*

Teza, np:

Różnorodność sposobów kreowania wsi w literaturze polskiej na przestrzeni wieków odzwierciedla:

- *światopogląd oraz postawy charakterystyczne dla danej epoki,*
- *społeczne i kulturowe przemiany zachodzące na wsi,*
- *artystyczne poszukiwania twórców,*
- *ich indywidualne przeżycia i doświadczenia.*

Krok 7.

Poddaj analizie i interpretacji wybrane utwory.

Krok 8.

Wykorzystaj w interpretacji utworów istotne konteksty, np.:

- historyczny,
- biograficzny,
- kulturowy,
- psychologiczny,
- filozoficzny,
- literacki, itp.

Krok 9.

Sformułuj wnioski wynikające z porównania różnych ujęć tematu oraz analizy i interpretacji utworów.

Krok 10.

Sporządź plan prezentacji i bibliografię.

**Teraz jesteś dobrze przygotowany
i możesz
bez żadnych obaw
przystąpić do matury!**

Czego pod żadnym pozorem robić nie należy!

1. **Korzystać z gotowego, cudzego materiału.**
2. **Uczyć się na pamięć, „słowo w słowo“ tekstu prezentacji.**
3. **Odwoływać się do utworów literackich oraz tekstów krytycznoliterackich, których nie znamy lub znamy powierzchownie.**
4. **Streszczać utworów.**
5. **Uwzględniać zbyt dużej ilości tekstów (ograniczenie czasu wymusi bardzo powierzchowną analizę).**
6. **Tworzyć literatury przedmiotu wyłącznie z tzw. „ściągi”, haseł ze słowników, oraz pojedynczych stron z artykułów krytycznoliterackich lub podręczników.**
7. **Czynić prezentacji bardziej „atrakcyjną“ poprzez użycie niefunkcjonalnych ozdóbek.**

Powodzenia!